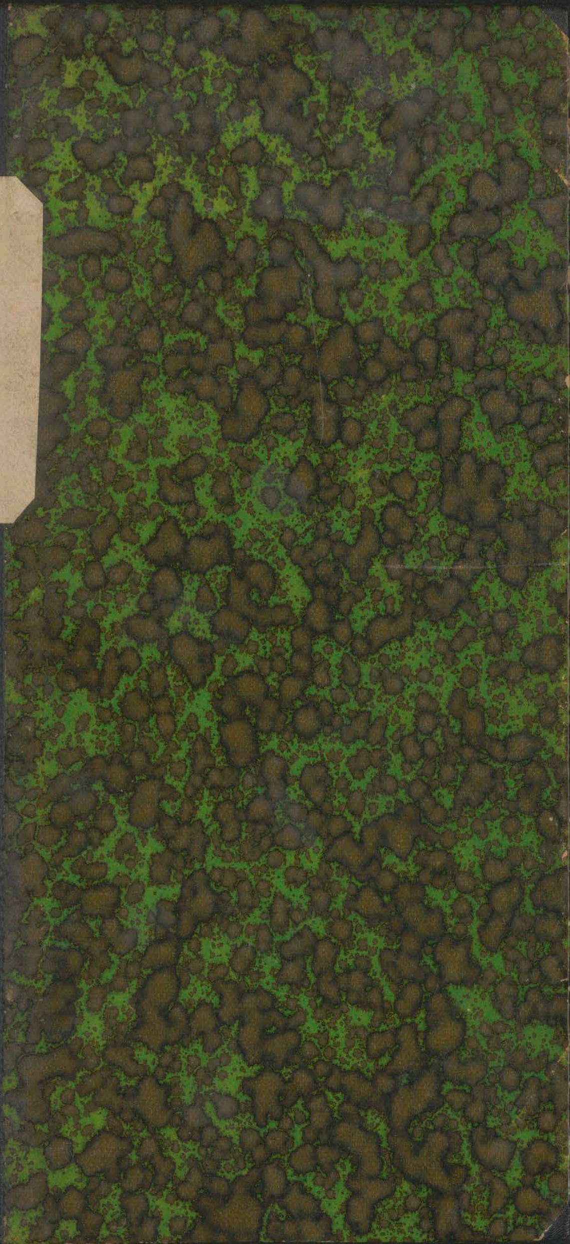
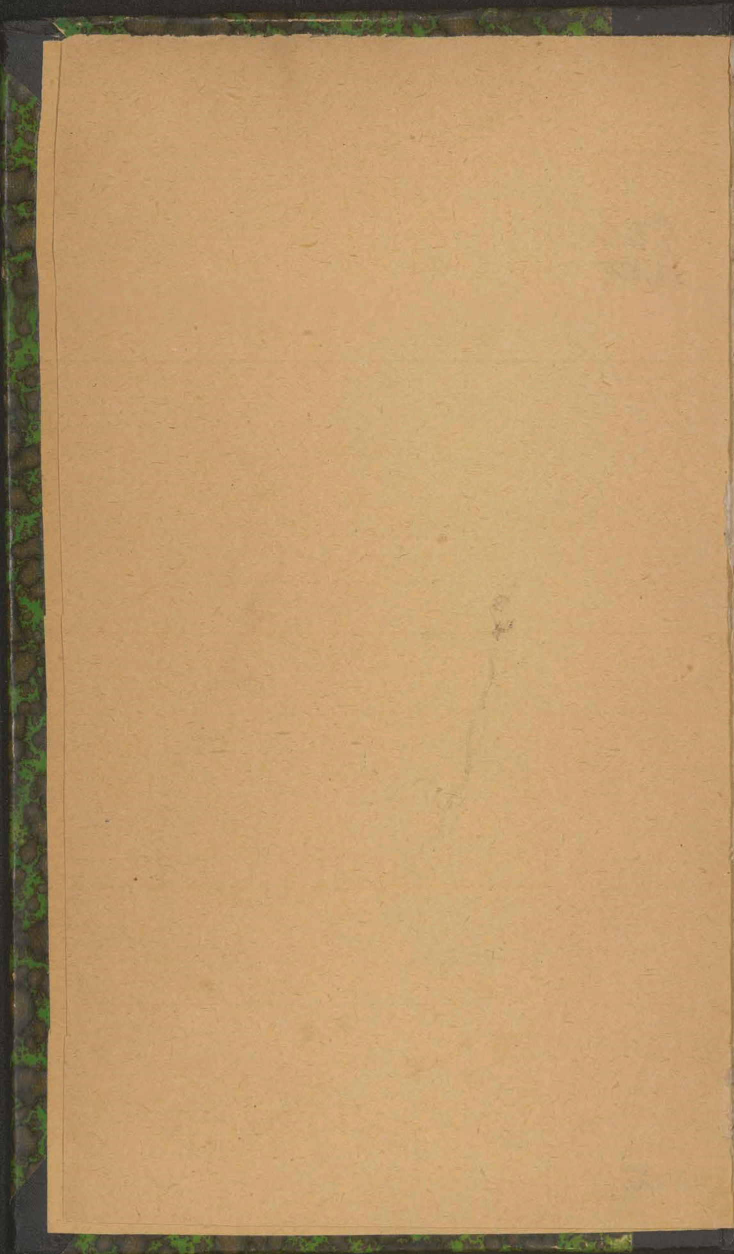

V
B
J
C

SPOSOB
SPIEWANIA
Mßey Swiętey
w Kośćiołach Katholickich
Rzymskich
Od Jaśnie Wielmożnego
Iego Mośći Xiędza
THEODORA
POTOCKIEGO
Biskupa Chełmińskiego y Pomezańskiego
z przydanym krotkim katechiſmem
Iuß od Anteceſſorow ſwoich aprobowany
Na większą Chwałę Boską
y Dowod Paſterskiey Miłośći
przy Vniwerſalney Wizyćie
ku Dyecezyi od Boga ſobie zleconey ponowiony y do druku podany
Roku Pańskiego
1700

Approbacya.

P*Amietnieyſza ieſt zawſze nauka ktora w uſtawnym ieſt ponowieniu, dla czego widzac kśiażeczkę od Anteceſſorow naßych iuż dawniey aprobowana barzo prawowiernym wßelkiego ſtanu ludziom potrzebna aby WW. XX.* Plebani *wiernym zalećili uczćiwość ku ſtraßney Ofierze Mßey Swięty ktora* Chryſoſtom *Swięty zowie Ofiara honoru, y uczćiwośći pełna; y oraz nauczały tyc ſpoſobow zbawienia, y poczatkow wiary naßey Swiętey Rzymskiey Katholickiey żadamy, bez ktorey według Atanaſiußa S. żaden być nie może zbawion, pozwoliliśmy wydać y drukować,* hac die 4. Decem. 1699.

Teodor Potocki Biskup
Chełminski y Pomezanski
(L. S.)

KIRIE.

KI ri e Oycze Łaskawy, pobłogosław na-
Chryſte Ieſu dobry Panie, day nam twoie prze-
Duchu Swięty Boże wieczny, day nam dar twoy po
Swięta Troyco ieden Boże, Niech nas Moc twoia,

ſze ſprawy, dla twey więkſzey od nas sławy, że-
gnanie, na twe więkſze wychwala nie zy teczny,
Łaski twey zawſze skuteczney, wſpomoże, Kto-
ra wſzytko co chce zmoże.

GLORIA.

Na Polskie wiernie przełożone.

Chwała Bogu w wyſokośći
A na tey Ziemskiey niskośći
Niechay miły pokoy będźie
Ludźiom dobrey woli wſzędźie
Wielbiemy Cie, pokłon daiac
Błogosławiem, wychwalaiac
Dzięki czyniem z uprzeymośći
Dla twoiey chwały wielkośći
Krolu w niebie panuiacy
Boże Oycze Wſzechmogacy
Boże Synu Chryſte panie

 Niech

Niech wam chwała nie ustanie
Baranku Boży, co winy
Gładziß świata; Tyś iedyny
Syn iest Oyca przedwiecznego
Bez Matki z istoty iego.
Racz się zmiłować nad nami
Nie gardź naßemi prośbami
Day się nam ubłagać Panie
Odpuść za grzechy Karanie
Ktory śiedziß na prawicy
Boga Oyca my grzeßnicy
Pokornie ktobie wołamy
JESU zmiłuy się nad nami.
Boś ty sam Pan iest naywiękßy
Sam naywyżßy, sam nayświętßy
z Duchem świętym, wChwale Twego
Oyca, Boga wßechmocnego.

Ton zaś tego Gloria taki

w Adwent. *na* Urząd zbawienia
w Boże Narodz. *na* Dziećiątko się narodziło.
w Post wielki, *na* O Duszo wszelka,
w Wielkonoc *na* Wesoły nam iest dzień.
w Swięta Nayś. Panny *na* O Gospodzie
w Niedziele roczne *na* Iesu Dulcis memoria.

po Epi-

Po EPISTOLE

Spiewać. Racz ſtrzedz nas *Panie*, *Albo* Maria Matko miłośći.

CREDO.

Wierzę w Boga Oyca Wſzechmogącego Stworzy-

ćiela Nieba y ziemie y w IEzusa Chryſtuſa

Syna Iego iedy nego Pana Naſzego.

Ktory ſię począł z Ducha Swiętego Narodził ſię

z Panny Maryi Vmęczon pod Pońskim Piłatem

ukrzyżowan umarł y pogrzebion.

Wſtąpił do piekłow, trzećiego dnia zmartwych-

wſtał wſtąpił na niebioſa y śiedzi na Prawicy Boga

Oyca Wszechmogącego ztamtąd ma przyść sądzić

żywych y umarłych. Wierzę w Ducha Swiętego

Swięty Kośćioł powszechny Swiętych społeczność

Grzechow odpuszczenie Ciała zmartwych powsta-

nie a po śmierći żywot wieczny A men A men

Na post y Wielkanoc Notę może odmienic.

OFFERTORIVM.

Spiewać Do ćiebie panie

Albo inna Rotułę według SS. czasow.

SANCTVS.

Poklęknawszy spiewać tonem zwyczaynym

Swięty Boże, Swięty mocny, Swięty nieśmiertelny

Zmiluy się nad nami. (*Trzy razy*)

Od po-

Od powietrza głodu y woyny
Od nagłey śmierći y potępienia wiecznego
Przez krew Nayświętszą IEzuſa Pana
Wybaw nas Pan.

ELEWACIA

Boga w Swiętym Sacramenćie nabożnie Wyznawaiąc
y należytą cześć Iemu, iako Bogu oddaiąc
Na Kolana upadaymy
y Karkow nachylaymy.
Prośmy by zlitośći ſwoiey nas błogosławić raczył
A karę za grzechy naſze miłośćiwie przebaczył
y niech błogosławion będzie
W niebie, na ziemi wſzędzie,

Nota, na Przed tak wielkim Sakramentem.

AGNVS.

Baranku Boży co winy
Ludzkie znośiſz twey Iedyney
Supplikuiemy Litośći
Odpuść naſze wſzytkie złośći.
Baranku Boży naſz Panie
Daruy za grzechy karanie
IESU zmiłuy ſię nad nami
Ktorzy ćie tu wychwalamy
Baranku Boży co Swiata
Grzechy gładziſz; day nam lata

Spo-

Spokoynie : prośiemy ćiebie
Niech ćie chwalem tu y w niebie.

Nota iako y Gloria.

Potym śpiewać. *Twoia część chwała.*
Albo Rotułę iaka według czasow SS.

Po Ite Missa. *pięć razy śpiewać*

Ktoryś dla nas ćierpiał rany
JESU Chryste zmiłuy się nad nami.

A M E N.

KATECHISM
Katholicki krotki wielce potrzebny.

Pytanie. Co potrzeba wierzyć wyraznie, z potrzeby Srzodka zbawienia, bez czego człowiek rozum maiący zbawion bydz nie może?

Odpowiedz. Siedm Artykułow Theologowie takowych wyliczaią.

Pierwszy. Ze Bog iest, Ktory stworzył niebo y ziemie y cokolwiek w nich y na nich iest z Aniołami y Ludzmi.

Drugi. Ze Bog iest ieden tylko w Istoćie lub w osobach trzech rozdzielnych, Ktore są Oćiec, y Syn y Duch Swięty y dlatego mowiemy iż Bog iest w Troycy Swiętey ieden.

Trzeći. Ze tenże Bog w Troycy S. iest rządcą Swiata wszytkiego y Nieba, y bez Iego woli albo dopuszczenia nic się stać nie może lub dobrego lub złego. *Czwar-*

Czwarty. Ze tenże Bog iako Sędzia naywyższy Zywych y umarłych y sprawiedliwy dobrym dobrze, to iest chwałą niebieską, a złym zle to iest ogniem wiecznym piekielnym, po śmierći płaćić będzie.

Piąty. Ze wtora osoba Troycy S. to iest Syn Boży, Bog prawdziwy stał się człowiekiem y na krzyżu umarł za ludzki narod, aby go od mąk piekielnych wybawił.

Szosty. Ze łaska Boża iest do pozyskania Zbawienia każdemu potrzebna, bez ktorey nikt się Bogu podobać nie może y bez niey siłami własnemi niepodobna nabydz nieba.

Siodmy. Ze Dusza Ludzka iest nieśmiertelna, to iest, Ze lubo człowiek docześnie umiera, przećiesz dusza żyie y żyć będzie na wieki albo w Chwale niebieskiey, albo strzesz Boże w ogniu piekielnym, gdzie nigdy nie zgore.

Pytanie. A z potrzeby roskazania Kośćielnego co nam umieć y wierzyć potrzeba?

Odpowiedź. Naprzod należy umieć żegnać się Krzyżem Swiętym, Ktory tak ma bydź czyniony 4)✠(3 (1 u góry, 2 u dołu) to iest. Naypierwsze tknienie ręką prawą ma bydz czoła, mowiąc te słowa. *w Imię Boga Oyca,* a to na znak że iako głowa iest początkiem członkow wczłowieku, tak w Bostwie początkiem Osob drugich iest Oćiec. Potym od czoła asz na żywot rękę spuśćić mowiąc, *y Syna.* a to

na wy

na wyznanie, że Syn Boży ſtał ſię człowiekiem w żywoćie Nayśw. Panny. Naoſtatek rękę teſz na obudwu ramionach od lewego począwſzy położyć mowiąc, *y Ducha Swiętego* a to na znak że Duch S. od obudwuch Oſob, to ieſt od Oyca y Syna pochodzi.

2do. Należy umieć, *Oycze naſz, Zdrowaś MARIA. Wierzę w Boga Oycá y Dźieśięć przykazania Boskie.*

3tio. Należy wiedzieć przykazánia Kośćielne a te ſą. Pośćić według zwyczáiu Katholickiego. Swięćić niedziele y inne święta, y w te wſzytkie Mſzy S. słuchać. Spowiedać ſię y Nayświęt. Sacráment Ciała y krwie IEZVSA Pana przyiąć aby ráz w rok na wielką noc.

4to. Wierzyć iſż ieſt Siedm Sakramentow. To ieſt, Chrzeſt. Bierzmowanie. Spowiedz Ciało y Krew IEZVSA Pana, Kapłańſtwo Małżeńſtwo oſtatnie pomaſzczenie.

Pytanie. Co ieſt Troyca Swięta

Odpow. Bog Oćiec, Bog Syn, Bog Duch S. Trzy Oſoby rozdzielne a ieden Bog w iſtoćie y Naturze.

Pytanie. A gdyby tak kto rzekł iſz Troyca S. ieſt Bog Oćiec, y Syn y Duch S. trzy Oſoby á ieden Pan IEZVS, dobrzeſzby to mowił?

Odpow. Nie dobrze. Bo imię IEzus nie może ſię mowić o wſzytkich trzech Oſobách ale tylko o ſamym Synu Bożym. Gdyſz Bog Oćiec y Duch S. nie ſą IEZVſem Pánem. Te zaś słowo Bog, o każdy oſobie, mowić ſię może.

Pyta-

Pytanie. Ktoráſz Oſoba ieſt godnieyſza albo ſtarſza ;

Odpow. Rowne ſą wſzytkim ſobie tak ſtary Oćiec iako y Syn, albo Duch S. iedna w nich Wſzechmocność, iedna godność iedna wieczność iedna nie ograniczoność ieden rząd, iedna wola, iedne Pańſtwo ieden Maieſtat.

Pytanie. A tákiſz to Bog Oćiec iako go maluią z brodą śiwą? albo y Duch S. ieśli ieſt na kſztałt gołębia?

Odpow. Nie ſą takowemi. Boga Oycá tak Kośćioł S: málować pozwala dla poięćiá Zmysłom náſzym, á Ducha S. z tąd w oſobie gołębia maluią że ſię pokazał tak gdy chrzćił Ián S. Iezusá Pana, ále w ſamey rzeczy y Bog Oćiec y Duch S. nie ſą takowemi iako ich maluią.

Pytanie. A iakiemiſz ſą?

Odpow. Rozum tego ludzki poiąć nie może, chyba da Bog w Niebie poznamy tak oſobę Bogá Oyca iako y Ducha S. iakiemi ſą. To iednak prawda, że te Oſoby Bogiem ſą a Bog ieſt Duchem naydoskonalſzym, ćiała żadnego, ani brody, albo pior iakich gołębich niemaiącym.

Pytanie. A ieſt że teſz Bog wſzędźie?

Odpow. Ponieważ ieſt Bog, nieograniczonym y nieskończonym, to muśi bydź wſzędzie y w niebie y na ziemi, y w ziemi y w piekle : y owſzem iako Paweł S. náucza, w Bogu żyiemy, ruſzámy ſię y ieſteśmy.

Pytanie. Oto P. Boga nie widziemy na Swiećie?

Odpow. Oko ludzkie ćieleſne Boga widzieć nie moze, iako y Duſzey ludzkiey, ktora źoſta-

wa w

wa w ćiele człowieka każdego, Bog iednak widzi nas y wszytkie nasze sprawy, iako zawsze nam przytomny.

Pytanie. A prawdasz to że Bog stał się człowiekiem prawdźiwym?

Odpow. Tak iest, bo ták wiara S. naucza.

Pytanie. Ponieważ tedy Bog iest Troyca S. to Troyca S. stąła się człowiekiem.

Odpow. Nie Troyca S. ani Bog Oćiec, ani Duch S. ale sama tylko wtora osoba Troycy S. to iest Syn Boży stał się człowiekiem, y dano mu Imię IEZVS Chrystusem tákże się nazywa iákoby Pomázańcem Boskim.

Pytanie. A czemusz to się stał człowiekiem?

Odpow. Aby był za nas w ludzkim ćiele ćierpiáł y umarł, á tak przez mękę swoię Nas z mąk piekielnych wiecznych wybawił y do niebieskiey chwáły przyprowadził; uczyniwszy dosyć za grzechy ludzkie.

Pytanie. A czemusz to Bog sam muśiał ćierpieć y dosyć czynić?

Odpow. Bo grzechy ludzkie nieskończoney kary w piekle godne były, poniewasz są obrażą Boga nieskończonie godnego aby się tedy dosyć stáło sprawiedliwośći Boskiey Bog nieskończony, z miłośći swey szczegulney ku narodowi ludzkiemu, to iest Syn Boży, ofiarowáł się na męki y śmierć krzyżową za nas. Co żeby był wypełnił wźiął ćiało ludzkie na się ze krwi Nayś. Panny Maryi, za sprawą Ducha S. y z niey się narodził bez naruszenia iey Panieństwa, bo ile był Bogiem iako nieśmiertelny ani ćierpieć áni umieráć nie mogł tylko ile był człowiekiem.

Pyta-

Pytanie. A trzebaſz nam wierzyć w Nayświęt: Pannę albo y w Swiętych?

Odpow. Nie trzeba : bo w Boga tylko wierzyć trzeba, a Nayśw. Panna nie ieſt Bogiem ani Swięći.

Pytanie. A coſz nam wierzyć o nich potrzebá.

Odpow. O Nayśw. Pannie. Ze to ieſt Matką Syná Bożego Iezusa Pana prawdziwą ile był człowiekiem. Ze ieſt Matką y Panną oraz, że ieſt nad wſzytkich Swiętych y Aniołow naygodnieyſzą pierwſzą po Bogu. Ze ieſt bez grzechu wſzelkiego y pierworodnego. Ze tey przyczyna przed Panem Bogiem, ieſt nam potrzebna y pożyteczną y że onę ſzanować mamy iáko Máckę Boską. Swiętych zaś iako sług Boskich, Ktorych przyczyna do Boga ieſt nám także pożyteczná.

Pytanie. A czyieſz też Ciáło ieſt w Nayświęt. Sacramenćie. Czy Boga Oycá czy Ducha S. czy Syna Bożego.

Odpow. Tylko Sámego Syna Bożego Iezusa P. bo ten ſię tylko ſtał człowiekiem y ſám tylko iako człowiek miał ćiało ktore nam w oſtatnią wieczerzą przed śmierćią za pokarm zoſtawił.

Pytanie. A ieſt że teſz krew z ćiałem weſpoł?

Odpow. Ieſt bo żywe ćiało ieſt w Nayśw. Sakramenćie zaczym gdzie ćiało żywe tam y krew ieſt.

Pytanie. A z iakimże przygotowaniem przyimować Ciało Iezusa P. mamy?

Odpow. Trzeba czyſtem ſercem bez grzechu wſzelkiego przyſtępować do Ołtarza S. Spo

wiedáć.

wiedać ſię ſzczerze w przod wſzytkich grze-
chow nic nie utaiwſzy, y za nie żałować ſer-
decznie chcąc prawdziwie poprawić ſię w
życiu ſwym y lepiey służyć Bogu. Ktore-
mu niech będzie chwałá ná wieki.

MODLITWA
PORANNA.

*Stawmy ſię przed obecnośćią Bożą y dziękuy-
my mu za wßytkie nam od niego dane Do-
brodzieyſtwa, a oſobliwie nocy dźiśieyßey.*

PAnie Boże Wſzechmogący wierzę mocno, żeś
ty ieſt wſzędzie obecnym, a oſobliwie na tym
mieyſcu, oddaięć pokłon, y miłuię ćię naewſzy-
tko dziękuięć żeś mię ſtworzył, żeś mię dKrwią
Syna twego Pana naſzego Iezusa Chryſtusa tey no-
cy od grzechu y wſzelkiego nieſzczęśćia zacho-
wać raczył.

*Ofiaruymy Panu Bogu myśli, słowa i
uczinki naße, abyſmy mu ſię podobali
y nagrodę za nie od niego otrzimali.*

Ofiaruię Panie Boże, wſzytkie myśli, słowa, y u-
czynki moie, y nic niechcę dnia dziśieyſzego czy-
nić, coby nie było dla ſamey miłośći twoiey, y dla
zbawienia moiego.

*Prośmi Pana Boga, aby nas bronił od
grzechu wßelakiego.*

WIeſz dobrze o Boże moy! że nic nie mogę
tylko grzeſzyć, wieſz dobrze że potrzebuię
łaſki twoiey świętey. abym dnia dziśieyſzego

Maie-

Maieſtatu twego nie obraźił, dla tego gorąco o nie proſzę, abym ſię ſtrzegł grzechow wſzelákich, a ćwiczył ſię w cnotach Chrześćiańskich.

MODLITWA WIECZORNA.

Stawmi ſię przed oblicznośćią Bożą, i dziękuimi mu za wſzitkie nam dane dobrodzieiſtwa, a oſobliwie za dziśieiſze.

PAnie BOZE Wſzechmogący, wierzę mocno, żeś tu ieſt obecnym y na każdym mieyſcu, a oſobliwym ſpoſobem w Naswiętſzym Sakramenćie, kłaniam ſię tobie y miłuię ćię nadewſzytko, wyznawam żeś ieſt moim Naywyżſzym Panem y dobrodzieiem: dziękuię żeś mię ſtworzył, żeś mię odkupił, żeś mię łaską chrztu Swiętego obdarzył, żeś mię zachował do teraznieyſzego czasu, y od potępienia wiecznego do tey godziny bronił, iáko też y za to, żeś mię dnia dziśieyſzego pokarmem tak docześnym, iako y Duchownym opátrzyć raczył.

Prośmy Pana Boga, o poznanie grzechow naſzych, a żebyśmy ſię niemi brzydzili.

PAnie Boże Swiátłośći Duſze moiey, bez ćiebie nic nie mogę tylko grzeſzyć, oświeć rozum moy, y wſpomoż pámięć moię, abym mogł poznać w czymem dnia dziśieyſzego Maieſtat twoy obraźił, y abym za grzechy moie ſerdecznie żałowáł y prawdziwie pokutowáł.

Przy-

Przywiedzmy sobie na pamięć wßytkie grzech[y] ktorychesmy się dopuścili dnia dzisieyßego myślą, mową, y uczynkiem y opußczeniem, á one naybardziey do ktorych iesteśmy skłonnieyśi

Tu się trżeba trochę zastanowić y przypomnie[ć] sobie na pamięć grzechy tego dniá popełnione.

Pobudzmy się do prawdziwego żalu za grzechy naße, obiecuiąc Panu Bogu więcey nigdy nie grzeßyć za pomocą łaski iego Swiętey?

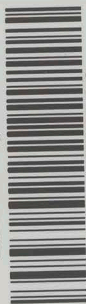
PAnie IEZV Chryste Zbawićielu moy, iedyne dobro moie, żałuię serdecznie żem ćię Boga meg[o] obraźił brzydzę się wszytkiemi grzechami moiem[i] dla miłośći twoiey, mam stateczną wolą, y postanowiony umysł, więcey nigdy nie grzeszyć za pomocą łaski twoiey, o ktorą ćię pokornie proszę.

Bądzmy w takim stanie, w iakim chcemy być w ostatnią godzinę: śmierći naßey.

WIem dobrze ó Boże moy, iż mi przyidzie kiedykolwiek umrzeć, a podobno nie zádługo o iak miła rzecz człowiekowi na ten czas będzi[e] pamiętać na to, że tobie poki zdrowie służyło dobrze y wiernie służył, poki tedy żyw będę, chcę zawsze służyć, abym szczęśliwie umarł, y ćiebie Boga y stworzyćiela moiego w chwale niebieskiey ná wieki wiekow oglądał.

Amen.

KONIEC.

Biblioteka Jagiellońska
stdr0007086

Snosib